

Рекомендації
Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти
стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості

Внутрішня (внутрішньоуніверситетська) система забезпечення якості вищої освіти має на меті створення алгоритму постійної інституційної уваги до якості освіти, включно з переглядом і покращенням навчальних курсів та освітніх програм.

1. Значення внутрішнього забезпечення якості для акредитації освітніх програм та інституційної акредитації. Внутрішнє забезпечення якості відноситься до елементів інституційної акредитації, що також частково присутні в акредитації освітніх програм. Ця система має особливе значення для забезпечення конкурентоздатності сучасного університету, оскільки ЗВО самостійно повинен розвивати власну якість на основі принципів автономії, самоврядності і саморегулювання.

Запровадження внутрішньої системи забезпечення якості спирається на унікальну внутрішню культуру ЗВО, його місію, традиції, відповідну політику якості, взаємоповагу і довіру між усіма членами університетської спільноти. Тому такі системи можуть бути відмінними в різних ЗВО.

Для розробки внутрішніх регламентуючих документів рекомендуються для розгляду: “Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти” (Додаток 1); “Рекомендації для покращення якості вищої освіти в Україні”, підготовлені чеськими експертами (Додаток 2).

2. Центр внутрішнього забезпечення якості (назва умовна). В університеті може бути створений спеціальний підрозділ, відповідальний за всю систему забезпечення якості освіти. Важливо розуміти, що він має не контролюючі, а сервісні функції. Центр внутрішнього забезпечення якості модерує всі необхідні процеси, збирає інформацію, готує рекомендації для прийняття необхідних рішень на всіх рівнях управління ЗВО.

Рекомендуються для розгляду: “Модельне положення про Центр забезпечення якості” від проекту “Нове правосуддя” (Додаток 3); “Положення про Центр забезпечення якості Національного університету “Києво-Могилянська академія” (Додаток 4).

3. Роль і значення інших університетських підрозділів. Оскільки забезпечення якості виступає завданням для цілої університетської громади та всіх

структурних підрозділів ЗВО, відповідно професорсько-викладацький склад, здобувачі вищої освіти, представники адміністрації і допоміжних служб – всі розділяють відповідальність за якість університету в рамках своїх повноважень.

Рекомендується для розгляду: “Положення про внутрішнє забезпечення якості Національного університету “Києво-Могилянська академія” (Додаток 5).

4. Документальне і програмне забезпечення необхідних процедур.

Запровадження внутрішньої системи забезпечення якості вимагає прийняття Вченою радою необхідних внутрішніх документів, створення власного або легального використання іншого програмного забезпечення. Кінцевою метою всіх процедур внутрішнього забезпечення якості є перегляд (в разі потреби) і покращення навчальних курсів та освітніх програм. Ці процеси мають відбуватися з участю викладачів, здобувачів вищої освіти і працеводців.

Рекомендується для розгляду: “Положення про внутрішнє забезпечення якості Національного університету “Києво-Могилянська академія” (Додаток 5).

5. Регулярні онлайн опитування студентів. Проводяться перед кожною сесією. Потім вони обговорюються на засіданнях кафедри, Вченої ради, на інших університетських майданчиках із залученням працеводців, представників студентського самоврядування і просто зацікавлених активних здобувачів вищої освіти. Для організації регулярних онлайн опитувань здобувачів вищої освіти важливо, щоб вони відчували, що їхня думка береться до уваги і впливає на розвиток університету.

Метою таких опитувань є поширення позитивних практик і усунення негативних практик викладання, вивчення динаміки якості навчальних курсів та якості викладання. Також важливо, щоб викладачі самі заохочували своїх студентів до участі в онлайн опитуваннях. Для цього на останній парі перед іспитами може виділятися біля 20 хвилин для реєстрації в системі і відповіді на питання анкети. Анкета має включати як відкриті, так і закриті питання. За відсутності можливостей для організації онлайн опитувань студентів, на початках можуть використовуватися паперові носії.

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти забезпечить рівні можливості для проведення онлайн опитувань для всіх вітчизняних ЗВО.

6. Опитування випускників і працедавців. Проводиться раз на кілька років. Анкета має включати відкриті питання, що дозволять зрозуміти основні завдання ЗВО у підготовці студентів до ринку праці. Особливого значення набувають т.зв. соціальні навички (soft skills), що дозволяють випускникам будувати успішну кар'єру. Для створення відповідних курсів, сертифікатних програм, залучення цих навичок до освітніх програм, рекомендується залучати випускників і працедавців.

7. Забезпечення академічної доброчесності. Виступає основою для розвитку репутаційного капіталу ЗВО. Стосується всіх членів університетської громади. Для цього необхідно плекати культуру доброчесності, популяризувати в різних формах у ЗВО інформацію про доброчесність, застосовувати професійне антиплагіатне програмне забезпечення, мати відповідні внутрішні документи, що регламентуватимуть необхідні процедури і відповідальність різних університетських підрозділів. Можуть використовуватися різноманітні онлайн курси (наприклад: «Академічна доброчесність в університеті: <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>), формувати заходи і традиції, пов'язані з власною унікальною внутрішньою культурою.

8. Підвищення кваліфікації (професійний розвиток) викладачів. У контексті запровадження внутрішньої системи забезпечення якості це стосується насамперед навичок викладання. Підвищення кваліфікації викладачів є інституційним обов'язком ЗВО. Може організовуватися як самим ЗВО, так і в співпраці з іншими ЗВО, професійними вітчизняними та міжнародними партнерами. Відповідні програми підвищення кваліфікації затверджуються Вченими радами ЗВО з пізнішою видачею сертифікатів. Рекомендується для розгляду: «Освітня програма професійного розвитку викладачів Національного університету "Києво-Могилянська академія» (Додаток 6).

9. Лідерство. Має ключове значення для функціонування внутрішньої системи забезпечення якості. Означає ініціативність, відповідальність, взаємну вимогливість, здатність приймати необхідні рішення на всіх рівнях управління ЗВО.